

॥ ५३ ॥ रागोमात्सर्धं रागलुमात्सर्धे लोहितादिष्विति मेदिनी ॥ ५४ ॥ इति द्रोणपर्वणिटीकायां पंचाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८५ ॥ ॥ ७ ॥ हंतेति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ तैतवबुद्धेर्व्यभिचारैषम्यं
सर्वेषां समवेतानां पुत्राणां मम संजय ॥ यद्वृत्तं तत्संग्रामे मंदस्याप नयैर्भृशं ॥ ५३ ॥ लोभानुगस्य दुर्बुद्धेः क्रोधेन विरुतात्मनः ॥ राज्यकामस्य मूढस्य रागोपह
तचेतसः ॥ दुर्नीतं वासुनीतं वा तन्ममाचक्ष्व संजय ॥ ५४ ॥ इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणिजयद्रथवधपर्वणिधृतराष्ट्रवाक्ये पंचाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८५ ॥
॥ ५४ ॥ ॥ ५४ ॥ संजय उवाच ॥ हंत ते संप्रवक्ष्यामि सर्वं प्रत्यक्षदर्शिवान् ॥ शुश्रूषस्व स्थिरो भूत्वा तव त्वप नयो महान् ॥ १ ॥ गतो देके सेतु बंधो यादृक्ता
दृगयंतव ॥ विलापो निष्कलो राजन्माशुचो भरतर्षभ ॥ २ ॥ अनतिक्रमणी यो यं कृतांतस्याद्भुतो विधिः ॥ माशुचो भरत श्रेष्ठ दिष्टमेतत्पुरातनं ॥ ३ ॥ यदि त्वं हि पु
राद्यूतात्कुंतीपुत्रं युधिष्ठिरं ॥ निवर्त्तयेथाः पुत्रांश्च न त्वां व्यसनमाव्रजेत् ॥ ४ ॥ युद्धकाले पुनः प्राप्ते तदैव भवता यदि ॥ निवर्त्तिताः स्युः संख्या न त्वां व्यसनमाव्रजे
त् ॥ ५ ॥ दुर्योधनं चाविधेयं वध्नीतेति पुरायदि ॥ कुरुन चोदयिष्यस्त्वं त्वां व्यसनमाव्रजेत् ॥ ६ ॥ न ते बुद्धिर्व्यभीचारमुपलप्स्यंति पांडवाः ॥ पंचालावृष्णयः स
र्वे चान्येपिन राधिपाः ॥ ७ ॥ स कृत्वा पितृकर्म त्वं पुत्रं संस्थाप्य सत्ये ॥ वर्तेथायदि धर्मं न त्वां व्यसनमाव्रजेत् ॥ ८ ॥ त्वं तु प्राज्ञतमो लोके हित्वा धर्मं सनातनं ॥
दुर्योधनस्य कर्णस्य शकुनेश्चान्वगामतं ॥ ९ ॥ तत्ते विलपितं सर्वं मया राजन्निशामितं ॥ अर्थे निविशमानस्य विषमि श्रंयथामधु ॥ १० ॥ नामन्यत तदा कृष्णो
राजानं पांडवं पुरा ॥ न भीष्मं नैव च द्रोणं यथा त्वां मन्यते च्युतः ॥ ११ ॥ अजानात्स यदा तु त्वां राजधमादधश्च्युतं ॥ तदा प्रभृति कृष्णस्त्वां न तथा बहु मन्यते ॥ १२ ॥
परुषाण्युच्यमानांश्च यथा पार्थानुपेक्षसे ॥ तस्यानुबंधः प्राप्तस्त्वां पुत्राणां राज्यकामुक ॥ १३ ॥ पितृपैतामहं राज्यमपवृत्तं तदानघ ॥ अथ पार्थैर्जितां कृत्स्नां पृथि
वीं प्रत्यपद्यथाः ॥ १४ ॥ पांडुना निर्जितं राज्यं कौरवाणां यशस्तथा ॥ ततश्चाप्यधिकं भूयः पांडवैर्धर्मचारिभिः ॥ १५ ॥ तेषां तत्तादृशं कर्म त्वामासाद्य सुनिष्फलं ॥
यत्पि न्याद्धं शिताराज्यात्त्वये हामिषगृद्धिना ॥ १६ ॥ यत्पुनर्युद्धकाले त्वं पुत्रान् गहयसे नृप ॥ बहुधा व्याहरन्दोषान्न तदद्योपपद्यते ॥ १७ ॥ न हिरक्षंति राजानो
युद्धं तोजीवितरणे ॥ चर्मं विगाढ्य पार्थानां युध्यंते क्षत्रियर्षभाः ॥ १८ ॥ यां तु कृष्णार्जुनौ सेनायां सात्यकि वक्रोदरौ ॥ रक्षेरन्को नुतां युद्धे च मम न्यत्र कौरवैः ॥
॥ १९ ॥ येषां योद्वा गुडाकेशो येषां मंत्रा जनार्दनः ॥ येषां च सात्यकिर्योद्वा येषां योद्वा वक्रोदरः ॥ २० ॥

उपलप्स्यंत्यनुम्रविष्यंति ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ मन्यते बहु मन्यते ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ अपवृत्तं सांशयिकं यथेवं न करिष्यति हि ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥